

POSUDEK K DIPLOMOVÉ PRÁCI

<i>Autorka práce:</i>	Tereza Jůzová
<i>Název:</i>	Poezie Georga Trakla v českých překladech
<i>Akademický rok:</i>	2012/2013
<i>Vedoucí diplomové práce:</i>	doc. PhDr. Milan Tvrdlík, CSc.
<i>Oponent:</i>	PhDr. Bc. Tomáš Svoboda, PhD.

Svěží a důkladnou diplomovou práci Terezy Jůzové jsem přečetl se zaujetím, a to nikoli pouze kvůli poutavému materiálu, kterým se zabývá, ale kvůli teoretickému přístupu, který nastiňuje.

První kapitola je věnována autorovu medailonu: Líčí život a dílo G. Trakla v historickém a literárněhistorickém kontextu. Již v těchto úvodních pojednáních je patrný zájem o recepci Traklova díla, a to nejprve v německy mluvících zemích (str. 25nn). Ve druhé kapitole se pozornost diplomandky přesouvá k překladatelům (Bohuslav Reynek, Ludvík Kundera, Radek Malý), jsou představeni jakožto osobnosti českých dějin překladu a české literární tradice. Pozornost je věnována též dobové recepci jejich překladů; sem pak patří i zobecnění vlivu, který G. Trakl měl na původní české tvůrce.

Takto zmapovaný terén pak slouží jako východisko pro ústřední část práce, a to translatologickou analýzu překladů šesti vybraných básní, která je prezentována v kapitole třetí. Jako teoretickou bázi si diplomandka zvolila kombinaci modelů či přístupů J. Levého a A. Popoviče. Výsledky tohoto empirického rozboru jsou následně konfrontovány se synchronní překladatelskou poetikou, jak je dosud k dispozici podle současného stavu poznání.

Pro úvodní diplomandčina pojednání je příznačná pečlivost rešerší, kdy se opírá o časopisecky publikované články k traklovské recepci v českém prostředí a neopomíjí ani pohled do dostupných kandidátských prací. Další diskurs je věcný, informovaný a zároveň vnímavě otevřený.

V kapitole věnované translatologické analýze se diplomandka nejprve vyjadřuje ke zvolené analytické metodě. Dle očekávání se nepřiklání k modelu K. Reissové, nýbrž především se opírá o postupy A. Popoviče a J. Levého. Připomíná též F. Apela. V tomto svém teoretickém úvodu se ale nevyjadřuje k možnému alternativnímu modelu, a to přístupu hermeneutickému (především Fritz Paepcke či R. Stolzeová). Popovičova teorie posunů je sice nastíněna v úvodu ke kapitole, avšak při hodnocení textů či při celkovém zhodnocení materiálu již není dále plně uplatněna.

Analýzy veršového typu a obsahu obrazů jsou důsledné jak pro originál (kde autorka namnoze čerpá ze sekundární literatury), tak pro překladové varianty. Minuciózní rozbor se opírají o početné referenční zdroje.

Pokud jde o strukturu práce, snad by bylo možné v některých podkapitolách text dále členit, např. kapitola 1.5 je nazvána „Charakteristické rysy Traklova verše“, avšak obsahuje mimo jiné též rozsáhlejší pojednání ke slovní zásobě či k tématům jeho básní a

jejich symbolice – anebo též ke gramatice atd. Vhodnější souhrnný název pro tuto kapitolu by tedy mohl znít např. Charakteristické rysy Traklovy poezie.

Pokud jde o jazykovou či typografickou stránku zpracování práce, vytknout jí lze jen velmi málo. Jako dílčí doporučení uvedme, že by bylo vhodné zachovat jednotné zakončení poznámek pod čarou, a to důsledně tečkou. Nežádoucí interferencí je pak používání zkratky „f“ pro vyjádření následující stránky (v českém úzu se používá „n“). Úplnou drobností je skutečnost, že v práci jako celku sice není využito dělení slov, v několika málo případech (např. str. 39, 45, 47) však některá konkrétní slova rozdělena jsou. Důvodem této drobné nedůslednosti je patrně uplatnění odlišného nastavení odstavce v textovém editoru u různých oddílů práce.

Není zcela jasná motivace pro uvádění všeobecných popisných poznámek v poznámce pod čarou u postav, u kterých lze předpokládat, že budou očekávanému okruhu čtenářů práce známy – např. Oskar Kokoschka či Adolf Loos (str. 17). U odkazování by též bylo vhodné používat zkratku „srov.“ v případě, kdy zmínka, na niž se odkazuje, není citací (např. pozn. pod čarou č. 75 na str. 27, pozn. pod čarou č. 88 na str. 32 a mnoho dalších).

Jinak práce vyniká důkladností jazykového zpracování i důkladností v rešerších, která se projevuje častými odkazy na primární zdroje.

Jako přílohy jsou připojeny bibliografie českých překladů Traklova díla a bibliografie článků o Traklovi v českém tisku.

Podněty k diskusi: Poněkud problematickou se může jevit situace originálů (srov. str. 62). Ani v jednom případě zkoumaných textů se totiž diplomandce nepodařilo spolehlivě zajistit původní podobu výchozího textu.

Místy se konstatuje podobnost mezi Kunderovým a Malého převodem (např. v rozboru básně Die Menschheit, obzvláště nápadná blízkost jeho převodu ke Kunderovu, ale některými řešeními též k Reynkovu přebásnění je v překladu básně De profundis), avšak pozornost se již nevěnuje problematice eventuálního rizika plagiátorství u nejmladšího z překladatelů, popřípadě možné snaze překladatelů druhé a další generace o tzv. distanční překlad.

Pravopis spojení „jako by“ na rozdíl od „jakoby“.

Práce je precizně zpracovaná a velmi solidně teoreticky i empiricky fundovaná. Přínosem je nastíněná metoda translátologické analýzy, důkladné rozborů překladů zvolených překladatelů, propojení s úvahami o dobové normě a v neposlední řadě též připojené přílohy.

Navrhované hodnocení práce: *výborně*.

V Praze dne 28. ledna 2013

Tomáš Svoboda